

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Tel. uredn. 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemam
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglasa sprejema tudi oglašni oddelek »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Kruh

Letošnja žitna letina je, kakor kaže statistika, prekosila celo l. 1928, ki je znano kot rekordno leto pšenice; saj nam je dala žetev skupno skoro 90 milijonov stotov in celotne pšenice nad 29 milijonov stotov. Ta količina znatno presega našo skupno potrebo in pričakovali smo, da se bo tudi tukaj uveljavil zakon povpraševanja in ponudbe, to je, da bo ta produkt radi svoje obilice poceni. Kakor pa vse kaže, se je zadeva zasukala povsem drugače.

Zakon povpraševanja in ponudbe se je uveljavil le na škodo producenta — kmetu. Za časa žetve so bile cene pšenice: slavonski 90—100 Din, banatski 100—120 Din stot; danes se gibajo cene: prvi od 140—150, drugi od 160—165 Din stot. To višanje cen producentom nam pove, da bo cena na trgu znatno poskočila. Za sedaj zaznamujemo prvi porast, ki nam ga jasno kažejo te-le cene: cena moki je bila ob žetvi črna 1.90, polbela 2.20 in bela 2.40 Din za kg, dočim je danes cena prve 2.35, druge 2.70 in tretje 2.90 Din.

Vzrok podražitve je v borznih manevrih. Kupci nudijo ob žetvi vedno najnižje cene. Čim pa spravijo novo letino v skladišča, cena naglo poskoči. Letos pa je za te spekulante ugodno leto radi devalvacije tujih valut in se hočejo okoristiti valutnega padca z višanjem cen, zlasti ko nimajo na tujih tržiščih z ozirom na letošnje splošno slabo letino močne konkurence. To podraženie prehaja tudi na domače tržišče.

Kdor od mlinarjev in pekov ima sredstva, je pravočasno sklenil ugodno kupčijo. A če pomislimo, da je kruh siromakom skoro edina, vsem delovnim slojem pa neobhodno potrebna hrana, je jasno, da bodo s porastjo cen kruhu prizadeti pred vsem oni, ki se le z veliko muko pehajo iz dneva v dan: delavstvo, naše malo kmetstvo in državni nastavljenici. Vsaj pri tej hrani naj bi se zaščitili in omejila popolna svoboda onim velikim škarjami in platnom, ki se poslužujejo vseh mogočih manevrov, da zadoste svojemuh pohlepu po dobičkih.

Kaj ima narodna zajednica od tega?! Onemoglost ljudskih množic, ki morajo krmiti kri pretežno tujega porekla! Nele škoda, ampak tudi velika sramota in dovolj žalostno spričevalo bi bilo za nas, če bi vsaj pri kruhu ne prestrigli njihovih skrajnih teženj, ki kuje največje protislovje: pri bogatih letinah žita visoke krušne cene.

Upamo pa, da ne bo na krušne cene prav nič vplivala kolektivna pogodba, ki sta jo včeraj podpisala Združenje pekovskih mojstrov v Mariboru in zastopstvo pekovskih pomočnikov. Ta pogodba je veljavna za vse pekovske delavnice in podjetja v Mariboru in okolici ter je s tem urejeno aktualno vprašanje na področju živilske stroke v Mariboru. V smislu kolektivne pogodbe se določajo plače pekovskih pomočnikov v prvi, drugi in tretji kategoriji ter je prav, da se življenjsko in eksistenčno stanje pekovskih pomočnikov zboljša. V javnost so prodrle pred tedni nepravilne vesti, da je zvišanje krušnih cen v zvezi s to novo kolektivno pogodbo. Merodajni krogi pa so pojasnili zadevo v tem smislu, da je podražitev kruha izključno v zvezi z zvišanjem cen moke. Javnost je prepričana, da bo pri tem pojasnilu ostalo in da se kruh ne bo zopet podražil.

8 200.000 oboroženih mož na vsem svetu

ŽENEVA, 13. novembra. Izšla je vojna knjiga Društva narodov za 1936-37, v smislu katere je razvidno, da so stroški za oboroževanje v teku zadnjih petih let neizmerno narasli. Če se upoštevajo samo stalne vojske brez raznih miličnih formacij, ki obstojajo v raznih državah, je trenutno na vsem svetu pod orožjem 8,200.000 mož, od tega 545.000 pri vojni mornarici. Zanimivo je, da je bilo za časa konference za razorožitev leta 1931. pod orožjem 6,500.000 vojakov in je torej v presledku petih let naraslo to število za 1,700.000. Evropa ima sedaj pod orožjem 4,800.000 vojakov, dočim jih je imela pred petimi leti 3,600.000. Porast izkazuje torej 1,200.000. Neposredno pred svetovno vojno je bilo na vsem svetu pod orožjem 7,600.000 oboroženih mož, v Evropi pa 4,600.000 mož.

DUNAJ, 13. novembra. DNB poroča: Podkancelar Hülgerth je izjavil zastopnikom časopisja, da namerava vlada formirati posebne rezervne odrede. Razen tega se bo organiziral niz posebnih formacij kakor na primer dijaške, delavske milice itd.

Hodža Henleinu: Nikar v Prago preko Berlina in Ženeve!

PRAGA, 13. novembra. Veliko pozornost je zbudila izjava predsednika čehoslovaške vlade dr. Hodže o narodnih manjšinah. V svojih izjavanjih se je o stro izrazil proti avtonomiji sudetskih Nemcev, ker bi s tem nastal razkol med 400.000 Čehi v tistem področju in 700.000 Nemci, kar ni dopustno. Pač pa so izpolnive želje madjarske narodne manjšine ter je obenem dr. Hodža napovedal pre-

cejšnje decentralizacijo Slovaške. Henleinu je dr. Hodža zaklical, naj ne hodi v Prago preko Berlina ali Ženeve, ampak po mnogo krajši, ustavni poti. Prezident Beneš je istočasno obljubil guvernerju Podkarpatske Rusije ob priliki njegovega obiska v Pragi, da bo uvaževal vse predloge, ki imajo namen razširiti ter poglobiti avtonomijo Podkarpatske Rusije.

Edini formalni uspeh: priznanje italijanskega cesarstva v Abesiniji

DUNAJ, 13. novembra. Kot najvažnejši rezultat dunajske konference se more smatrati priznanje italijanskega cesarstva v Abesiniji po Avstriji in Madjarski. — Na banketu v Schönbrunu je izjavil madjarski zunanji minister Kanya, da bo admiral Horty ob priliki svojega potovanja v Rim slovesno izročil kralju Viktorju Emanuehu dokument, s katerim se potrjuje priznanje abesinskega cesarstva. Tudi naj bi se Avstriji in Madjarski priznala vsa pravica do oborožitve. Gospodarsko sodelovanje med tremi državami naj se poglobi in pospeši. Gospodarski odnošaji z ostalimi državami naj bi se uredili z dvostranskimi pogodbami. Sklepo ponovni oborožitvi Madjarske smatrajo v

nekaterih krogih kot zelo važen. Ni pa v uradnem komuniciju govora o pričakovani napovedi držav Rimskega pakta glede »križarske vojne« proti sovjetski Rusiji. Precej zanimanja je tudi zbudila po nudiha nemške vlade Avstriji, da naj bi Avstrija odstopila vse poljedelske pridelke Nemčiji, Nemčija pa bi radi pomanjkanja denarja vračala predvsem orožje in premog, ki ga Avstrija sprejema sedaj pretežno iz Poljske. Avstrija naj bi izvedla skrajno oborožitev svoje vojske in bi ji Nemčija dobavila vse potrebno orožje od puške do tankov in bombnih letal. Vprašanje pa je, če bodo avstrijske finance zmogle takšno obtežbo.

Pred Madridom se pripravljajo abajestransko velika ofenziva

MADRID, 13. novembra. Reuter poroča: Nacionalisti so pričeli z močnim bombardiranjem Madrida. V raznih delih mesta eksplodirajo topovski strelci. Francovim četam se še ni posrečilo prekoračiti reke Manzanares. General De Llanos je izjavil po sevilskem radiu, da je on bil vedno prepričan, da zavzetje Madrida ne bo lahka stvar, ker se morajo borbe voditi z največjo opreznostjo. Sam general Franco je priznal, da bodo borbe Madrida trajale delj časa. Ob reki Manzanares so se krvavo razbili vsi napadi maroških čet in tajske legije. Nacionalisti so ponovno napadli toledski most, to-

da brez uspeha. Vladna eskadrila letal je bombardirala nacionalistične položaje v Palmi. Zunanji minister levičarske vlade Del Vajo je izjavil, da rdeče čete zmagujejo. Letalci madridske vlade so včeraj obstreljevali letališče v Avilli in so uničili okoli 20 Francovih letal. Dopisnik »Times« izraža prepričanje, da se sedanje borbe okoli Madrida morajo smatrati kot priprava za veliko vladino ofenzivo. Isti list poroča, da se bližajo Madridu katalonske sile pod poveljstvom generala Durutija, ki bo prispel pred Madrid najkasneje v dveh dneh.

Brezmesni dnevi v Gociji

ATENE, 13. novembra. Odslej naprej bosta v vsej državi dva dneva tedensko brezmesna, in sicer v torek in sredo. — Omenjene dni se ne bo smelo klati iz-

vzemši perutnino. Mesec dni pred božičem bo prepovedano vsako klanje jaginet, dopuščeno pa bo prodajanje divjačine.

Deljivi mir pomeni francoski čisto enostavno vojno. To je čutila Francija na svojem lastnem telesu. Leta 1864 sklencejo Prusi napad na Dansko. Francoski odgovor se glasi: »Mir je deljiv, nočemo za Šlezvig umirati.« Rezultat: Danska je strta. Leta 1866 gredo Prusi nad Avstrijo. Francoski odgovor se glasi: »Mir je deljiv. Ne maramo umirati za Dunaj.« Uspeh: Avstrija je poražena, Leta 1870 izbruhne nemško francoska vojna. Odgovor Anglije, Rusije, Italije in Avstrije se glasi: »Mir je deljiv. Nočemo umirati za Pariz.« Izid: Francija doživlja strahovit poraz.

KNEZ NAMESTNIK PAVLE V LONDONU.

Knez namestnik Pavle je bil ob prihodu v London pristrčno sprejet in pozdravljen. Sprejel ga je vojvoda Kentski, čigar gost bo knez Pavle za časa svojega bivanja. V londonskih krogih domnevajo, da se bo za časa njegovega bivanja v Londonu obravnavalo vprašanje položaja v Sredozemlju.

JNS PRI OBČINSKIH VOLITVAH V PRIMORSKI BANOVINI.

V dalmatinskih srezih primorske banovine bo volilo 60 občin. JNS je postavila svoje liste v 22 občinah, v 10 občinah pa skupno z drugimi skupinami.

O POKOJNINAH.

»Slov. Narod« piše: »O izplačevanju pokojnin je priobčil »Slovenec« v nedeljski številki članek, ki bo zbudil med upokojeanci zanimanje. Kaj hočemo, »Slovenec« se rad malo pošali. In pošalil se je tudi v tem članku z onimi, ki so iskali pomoči v Beogradu. »Slovenec« namreč pravi, da niso iskali pomoči na pravem mestu. Trdi sicer, da je proračun uravnovešen, da so dohodki večji od izdatkov, a zapreke so v zakonskih določilih... finančne direktcije, a koncem koncev pride do ugotovitve, da je največja krivda pri nerednosti ta, ker žele, eni ustreči upokojeancem, a drugi zakonitim predpisom; nad vsemi pa plava neka neizbežna »vis maior«, ki se je ne more ogniti ne ta, ne oni. Nam se pri vsem tem vidi čudno samo to, da objema ta »vis maior« s svojimi kremplji le »dravsko banovino«, vsaj med vrsticami članka je to razbrati, ker »Slovenec« v svojem članku ne omenja nobene druge banovine. Toda pustimo to! Upokojeanci, ki pokojnino že uživajo, imajo vsaj to srečo, da računajo lahko s tem, da dobe pokojnino izplačano v enem mesecu. Čudno se nam vidi samo to, da ni moči določiti stalnega dne, ki bi mu upokojeanci prilagodili izplačila svojih mesečnih obveznosti. Če je proračun uravnovešen, če so dohodki večji od izdatkov, ne razumemo, čemu bi se moralo izplačevanje pokojnin vršiti v etapah. No, pa kot smo že omenili, upokojeanci dobe izplačane svoje pokojnine v enem mesecu, čeprav v etapah. Da državni uslužbenec ne more nalagati belih noycev za črne dneve, bo razumel tudi »Slovenec«, čeprav bo morda tudi to v svoji šegavosti zavil po svoje. Toda dvomimo; zakaj uverjeni smo, da ve tudi »Slovenec«, da se začno brez par res črni dnovi. In v teh črnih dnovih done na ušesa državnega uslužbenca povelja: Plačaj stanarino! Plačaj, kar si pojedel! Plačaj obutev, obleko in perilo! Plačaj vpisnino za otroka! Kupi otroku šolske knjige! Plačaj ta in oni dolg! Da, strašna so ta povelja! Človek si pa niti od doma ne upa, da bi tolažil. S čim?

V vsako slovensko hišo „Večernik“!

Iz Ljudske univerze

Cvetlice naše žive prijateljice

Te dni je predaval v Ljudski univerzi g. ravnatelj Lap iz Ljubljane o zanimivi in poučni temi gojitve in prezimovanja lončnic, naših hišnih cvetlic. Predavanje je privabilo v predavalni prostor številne prijateljice in ljubitelje cvetlic, med katerimi je zlasti prevladoval ženski svet. Potem ko je predsednik Ljudske univerze g. inž. Kukovec predstavil obiskovalcem večera predavatelja, je g. ravnatelj Lap pričel svoje predavanje o zalivanju in presajanju ter prezimovanju naših hišnih cvetlic, ki jih gojimo v loncih. Že v uvodnih besedah je predavatelj podčrtal dejstvo, da je vrtnarstvo ena izmed najlepših panog, kjer najde prijatelj prirode vse. Cvetlice so kakor otroci, rastejo in uspevajo samo tedaj, če skrbimo zanje in če jim dajemo zadostne in primerne hrane. One vzkljujejo, rastejo, se razvijajo in poganjajo cvetje, ki nam dela veselje in ki so nam v okras. Cvetlice so živa bitja, ki so nam poleg knjig najboljši prijateljice. Mnogo je ljudi, ki cvetlice ne smatrajo za živ del narave in ki v njih ne vidijo tega, kar so. Večina rož, ki jih gojimo doma, je iz Afrike in Azije ali pa iz naših gora. Vsaka gospodinja ali pa vrtnar si želi doma lepih rož. Prava umetnost pa je prezimiti te prijateljice lončnice. Tukaj se ne da nič priučiti, temveč mora imeti gojitelj cvetlic samo srečno roko in nekaj prakse ter teorije.

Predpogoj uspevanja je dobra zemlja. Pri sajenju čebulic ne smemo istih saditi pregloboko v zemljo, temveč bolj pri vrhu, tako da ima rastlina vse predpogoje poganjanja korenin. Tudi semena morajo biti dobra. Važno vlogo igra prostor, kjer so postavljene, in skrbimo za to, da cvetlice ne prekladamo iz enega mesta na drugo. Imamo rastline, ki ljubijo senco in temnejše koticke, nadalje take, ki ljubijo toplejšo temperaturo. Ne-

Dr. Kánya, madjarski zunanji minister, ki se udeležuje dunajskih posvetovanj kot predstavnik Madjarske

katere so proti mrazu neobčutljive in odporne, medtem ko so druge spet zelo občutljive in jim mraz škoduje.

Važno poglavje pri gojenju cvetlic je zalivanje. Tu velja splošno načelo, da se mora rastlina zalivati vedno od vrha, tako da voda lahko pronica navzdol do vseh korenin. Zalivanje v podstavek je cvetlicam škodljivo, ker so tedaj rastline primorane srkati vodo iz spodnjih delov lončka. Istotako velja tudi splošno pravilo, da nobena rastlina ne prenese prepiha. **Presajanje in razmnoževanje rastlin zahteva spretne roke. Gojitelj cvetlic mora z rastlinami čutiti in videti v njih žive prijateljice,** ker je le na ta način podana bistvena podlaga vsemu gojenju in prezimovanju naših lončaric. Kakor se razvija otrok, ki ga skrbno negujemo, tako in nič drugače je z vsemi rastlinami.

Zanimivo predavanje g. predavatelja so pojasnjevale številne skioptične slike. Vse vrste cvetlic lončaric, nageljčki, ciklame, krizanteme, tulipani, belagonje, asperagusi, rožmarin, kaktusi, kakteje, palme in številne druge so zbudile pri-

Gospodarske beležke

Veliko židovska banka v Beogradu.

»Jugoslovanski kurir« poroča, da se v beograjski čaršiji že nekaj dni govori, da se bo ustanovila v Beogradu velika banka z glavnico 200 milijonov Din. Glavni del kapitala bi dali židovski emigranti iz Nemčije, ki žive sedaj v Londonu in ki da so že dobili pravico transferja. Poleg njih bi bili pri banki udeleženi tudi nekateri domačini, kar je pač pri nas zakon, ker nekdo mora vendar pri nas pomagati tujcem. Glavni cilj banke bi bil financiranje javnih del. Zastopniki te skupine nemških emigrantov v Angliji so že v zvezah z našimi bankirji. Nekateri naši bankirji pa so zelo skeptični in ne verujejo, da bi se mogel ta načrt uresničiti. Kakor nekateri trde, je za skupino nemških emigrantov »Deutsche Bank«, ki je konkurentinja Dresdner Banke, ki je že razvila svoje posle v Jugoslaviji in ki ima danes za posle med Jugoslavijo in Nemčijo skoraj monopolni položaj. Kakor pa se z druge strani poroča, ne bi ta skupina prinesla v Jugoslavijo gotovine, temveč bi dala kapital v neki drugi obliki.

Lesni izvozni kontingent z Italijo. Danes in jutri bo v Beogradu v Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine konferenca glede razdelitve lesnih izvoznih kontingentov v Italijo. Slovenske lesne trgovce bo zastopal na tej seji predsednik Osrednje lesne sekcije pri Zvezi trgovskih združenj, g. Franjo Škrbec. Govori

poslušalcih živ interes. Vsaka izmed njih ima posebno lepoto. Nekam neverjetno, a vendar resnično, zveni predavateljeva trditev, da velja tudi v izbiri cvetlic lončaric okus mode. Cvetlice, ki so bile v zadnjih desetletjih izven mode, prihajajo sedaj zopet v modo. Gojitelji jih duhu časa primerno zopet vzljubljajo. Zaključne skioptične slike so nam prikazale, v kakšnem razmahu je vrtnarstvo zlasti v Nemčiji, kjer se prirejuje vsako leto cvetlične razstave v največjem stilu. Tam imamo n. pr. danes kavarne, kjer gojijo v oknih vsakovrstne eksotične cvetlice in rastline, tako, da se nam zdi, kakor da bi bili kje v Aziji ali Afriki. Pri nas imamo še skromno razvito vrtnarstvo, manjka nam še splošne vrtnarske vzgoje. Ni še namreč prevladalo mnenje, da so cvetlice ustvarjene za okras narave in naših domov in ne za to, da jih številni obiskovalci podeželja in naših gor utrgajo in čez nekoliko časa odvržejo. Cvetlice so živa in odprta knjiga narave. Čutiti moramo z njimi in najti moramo v njih svoje najboljše prijateljice.

se o ustanavljanju jugoslovansko italijanske trgovinske zbornice, ki bi imela svoj sedež v Beogradu in Rimu.

ČUVAJTE JUGOSLAVIJO!

Ponovno izvoljeni ameriški predsednik M. F. Roosevelt v krogu svoje rodbine

Preveč dni 1. 1918 v Pragi

Dr. Josip Scheiner piše o tem v svojih vojnih spominih: »Čez kratak čas so se pojavili na ogljih plakati, ki so klicali članstvo v telovadnice, kjer ima počakajti nadaljnja navodila. Za 6. uro zvečer je bilo sklicano posvetovanje sokolskih zastopnikov; nanj so bili povabljeni tudi odposlanci Delavskih telovadnih enot ter visokošolcev in bilo je sklenjeno, da se izda poziv za sestavljanje prostovoljne straže, ki bi naj zasedla važne točke in objekte. Postavljeno je bilo osrednje poveljstvo in permanentna služba v Staromestni posvetovalnici, od koder so se pošiljala v društva povelja in se je vodil ves postopek varnostne službe. Že ob 6. uri zvečer so se pojavile na ulicah nočne patrolje, ki so korakale po Pragi, na vseh straneh viharno pozdravljene, in so delale vtis varnosti.«

Dr. Vaniček je organiziral narodno stražo, razdelil nalogo in službo ter izdal prva povelja. Svoj posel je opravljal najprej iz staromestne posvetovalnice, potem pa iz poslopija policijskega ravnateljstva v Pragi, kjer je bila permanentna služba po cele dni. Dr. Vaniček sam vripominja v svojih spominih o tej službi še tole: »...bili smo sprejeti z vzklikanjem kot preizkušeni živel discipline,

reda in pravice. Objemali so nas in slavili. Od tega trenutka je prešla na Sokolstvo vsa policijska moč, kateri se je vsakdo podredil rad in brez ugovora.«

Po šesti uri zvečer se je sestel ple-num Narodnega odbora, v kolikor so bili njegovi člani v Pragi, v Grégrovi dvorani Občinskega doma k seji, ki je sklenila izdati prvi zakon o ustanovitvi samostojne Češkoslovaške države; hkratu z zakonom je bil objavljen na narod zgodovinski manifest, ki se v prevodu glasi:

»Narod češkoslovaški!

Tvoj davni sen se je uresničil. Češkoslovaška država je stopila danes v vrsto samostojnih kulturnih držav sveta. Narodni odbor, poverjen z zaupanjem vsega naroda češkoslovaškega, je prevzel kot edini upravičeni in odgovorni čimtelj v svoje roke upravo Tvoje države. Narod češkoslovaški, vse, kar podvzameš, podvzameš od tega trenutka kot nov svoboden član velike rodbine samostojnih svobodnih narodov!

Z novimi čini se začenja v teh trenutkih nova in — Bog daj! — slavna zgodovina Tvoja!

Ne razočaraj pričakovanja vsega kulturnega sveta, kateri se z blagoslovom

na ustnih spominja Tvoje slavne zgodovine, ki je dosegla višek v nesmrtnih dejanjih češkoslovaških legij na zapadnem bojišču in v Sibiriji! Ves svet zasleduje Tvoje korake v novo življenje, Tvoj vstop v obljubljeni dežel! Ohrani ščit čist, kakor ga je ohranila Tvoja narodna vojska, češkoslovaške legije! Ne pozabi na narodno disciplino! Zavedaj se vedno, da si občan nove države ne le z vsemi pravicami, nego tudi dolžnostmi!

Na začetku velikega dela Tj naroča Narodni odbor, od danes Tvoja vlada, naj bodeta Tvoje vedenje in Tvoja radost vredni sedanjega velikega trenutka! Naša osvoboditelja Masaryk in Wilson ne smeta biti ovržena o svojem prepričanju, da sta pridobila svobodo narodu, ki si zna vladati sam. Niti za enim razornim činom ne smejo biti skalnjeni sedanji veliki trenutki, niti eden izmed Vas si ne sme dovoliti ničesar, kar bi mogli vreči senco na čisto ime naroda! Vsa izmed Vas brez izjeme mora spoštovati vse, kar je drugemu svetu. Osebnosti svobode in zasebnega imetja se ni dovoljeno dotakniti!

Podvrzite se brez izjeme zapovedim Narodnega odbora.

Narodni odbor pa je čakala še važna in težka naloga: prevzeti vojno silo. Provedba te zadeve je bila poverjena starostj Češke občine sokolske, druju Jose-

Kulturne beležke

Dr. P. Strmšek: Medvedovo selo. V tisku Zvezne tiskarne v Celju je izšla 51 strani obsegajoča knjižica pod gornjim naslovom, ki jo je sestavil naš odlični zgodovinar prof. dr. P. Strmšek. V zgoščeni, pregledni, poučni ter zanimivi obliki podaja pisec zgodovinsko sliko tega prelepega koščka slovenske zemlje v šmarsko kozjanskem okraju. Knjižico krasijo tudi nekatere slike. Dobi se za Din 6 pri Muzejskem društvu v Celju, ki je knjižico izdalo ter založilo.

O Daljnem vzhodu vsebuje obilo zanimivega in poučnega gradiva, pomazorenega s prelepimi slikami, najnovejša številka »Illustrierte Zeitung« v Leipzigu. Znani geopolitik dr. Fochler-Hauke je prispeval v navedenem zvezku zanimiv donesek o »Mongoliji v borbenem področju vzhodnoazijskih velesil«. Poleg tega vsebuje tudi krasno sliko sodnega dne, delo velikega Nizozemca Boscha. Groteskna fantazija umetnikova se živahno odraža v objavljeni sliki. Sledijo še drugi zanimivi prispevki z najrazličnejšega področja življenja in znanja ter aktualne slike o sodobnih pomembnih političnih dogodkih.

Usodna zmota.

Dolžnik: »Tako se mi zdite podobni nekemu mojemu prijatelju!«

Upnik: »Res? Pa se mogoče niste zmotili in ste njemu vrnili onih sto dinarjev namesto meni?«

fu Scheinerju. Razen že prej omenjenih v Sokolstvu storjenih ukrepov je dr. Scheiner izdal povelje, naj se češki častniki in češko moštvo zbere ob 6. uri zvečer na vltavskem otoku Zofinu, da dobe tam navodila. V kratkem času so bile žofinske dvorane preplavljene z vojaškimi masami. Zbranim so izpregovorili dr. Scheiner, narodna poslanca Štíbrný ter Johanis in takoj je bil ustanovljen odbor, ki je formiral prve dobrovoljske zbere s 50 častniki na čelu.

Ob 8. zvečer sta se odpeljala dr. Scheiner in dr. Soukup s pooblastilom Narodnega odbora za prevzete vojaške oblasti na deželno vojaško poveljstvo. Tu je bil zbran ves generalni štab s poveljujočim generalom Kestřánkom in mestnim poveljnikom Zanantonijem. Razpravljane z vojaškimi krogi je bilo izredno dramatično. Nikdo od njih ni kazal, da bi bil voljan razpravljati s predstavnikoma Narodnega odbora. Bili so konsternirani in razburjeni. General Kestřánek, zlomljen stavec, ves blede in strah je gledal s strahom na dr. Scheinerja v sokolskem kroju in nezmožen, da bi zatajil presenečenje, je vprašal, kaj se godi. Trdno, odločno in jedrnatu mu je sporočil dr. Scheiner, da je Narodni odbor pravkar proglasil samostojnost češkoslovaške države ter da je njemu kot starostj ČOS poverjeno, da prevzame poveljstvo nad češko vojsko.

Mariborske in okoliške novice

Zrkovcem je pretela nevarnost požarne katastrofe

Včeraj zvečer okoli 8. ure so objeli ognjeni zublji gospodarsko poslopje posestnice Sel Neže v Zrkovcih št. 47 in se z neverjetno naglico razširili tudi na hleve ter ostale objekte. Naši vrli gasilci so prihiteli od vseh strani na pomoč. Na lice mesta je prispela mariborska četa s svojimi gasilnimi pripravami, prišle pa so neposredno po alarmu tudi ostale okoliške gasilske čete iz Pobrežja, Studencev, Razvanja ter Sv. Miklavža na Dravskem polju. Domači gasilci, ki so z vso energijo začeli gašenje gorečih objektov, so dobili v ostalih gasilskih četah izdatno pomoč. Gašenje je bilo zelo otežkočeno, ker so morali gasilci črpati vodo iz studencev z ročnimi brizgalnicami in je bila mariborska četa primorana črpati vodo po neprimerno dolgem vodovodu iz Drave. Gašenje je tra-

jalo vse do 1. ure zjutraj, dokler se požrtvovalnim gasilcem ni posrečilo, omejititi in lokalizirati ognja, da se ni razširil še na druga gospodarska poslopja. Iz ognjenih zubljev so rešili le nekaj živine, medtem ko je vse ostalo zgorelo do tal. Pogorelo je vse gospodarsko poslopje, hlevi in skladišča, v katerih je bil spravljene ves letošnji pridelek. Škodo cenijo na Din 250.000, ki je le delno krita z zavarovalnino. Da se požar ni razširil na vso vas, se je zahvaliti edino hitremu in strmemu nastopu mariborskih in okoliških gasilcev, ki so veliko požarno nevarnost z lokaliziranjem ognja odstranili in preprečili. Gašenje posameznih gorečih objektov je otežkočalo pomanjkanje vode. Kako je ogenj nastal, se ne ve.

Najstarejša mariborska generacija umira. V Krekovi ulici št. 18 je umrl v višji starosti pokojni železničar Ludovik Stranišek. Rajniki je bil blag mož dobričina, ki ga bodo vsi znanci in prijatelji ohranili v trajnem, svetlem spominu. V Tomšičevem drevoredu št. 8 pa je preminil v lepi starosti 76 let vpokojeni železničar Jurij Grošelj. Žalostnim našim iskreno sočutje!

Prva in zadnja seja. Danes ob 5. uri popoldne se sestane na magistratu volilni odbor za volitve v zbornico za TOI k svoji formalni prvi in zadnji seji, ker v mestu Mariboru volitve ne bo.

Iz poštne službe. Za inspektoria V. skupine je imenovan pri pošti Maribor II. g. Miroslav Bernard.

Himen! V zadnjem času so se v Mariboru poročili: Dr. Anton Horvat, odvetnik v Ptuj, in Zvezdana Vodeb, hči vpok. ravnateljice Mesne hranilnice g. Vodeba, Kamniška cesta 18. — Jožef Rožencvet, delavec, in Neža Pušaver, tkalka, Splavarska ulica 8. — Herman Treo, zasebni uradnik, in Jospina Brinovec, zasebnica iz Celja. — Matevž Vindiš, posestnik sin, in Julijana Kolar, železničarjeva hči, iz Cirkovc. — Rudolf Krajnc, pomožni delavec, in Katarina Stupan, tkalka, Dolnja Počehova. — Bogomir Bonjšak, trgovski pomočnik, in Helena Habereder, trgovska pomočnica, Trdinova ulica 18. — Alojzij Moravec, zidar, pom., Studenci, in Amalija Krajnc, tkalka, Studenci. — Franc Ostrž, tkalec, Pobrežje, in Marija Vrtnjak, delavka, Pobrežje. — Matija Jug, inkasant Mestnih podjetij, Aškerčeva ulica 23, in Zofija Mikunda, bivša tkalka, Malgajeva ulica 7. — Tomaž Pernat, mizar, pomočnik, Pobrežje, in Marija Stergar, predica, Pobrežje. — Danilo Turk, mizar državnih železnic, Studenci, in Marija Trebše, delavka v knjigovodstvu, Studenci. Bilo srečno!

Iz profesorske službe. V višjo položajno skupino je napredoval profesor na državni trgovski akademiji v Mariboru g. dr. Josip Čelar.

Proslava poljskega narodnega praznika bo v Mariboru v soboto 14. t. m. v dvorani ljudske univerze na Slomškovem trgu in sicer ob 4. uri popoldne, da se je more udeležiti v čim večjem številu tudi dijaštvo. Na sporedu je desetminutno predavanje o obnovitvi poljske države, desetminutno predavanje o najnovejši poljski književnosti in polurno skioptično predavanje s krasnimi slikami o Poljski. Vstopnina za dijake 1 Din, za ostale 2 do 4 Din. Prijatelji Poljske in vsi slovansko misleči ljudje iskreno vabljeni.

Izredni občni zbor Narodne strok. zveze, podruž. Maribor, se vrši v nedeljo dne 15. nov. ob 9. uri v tajniških prostorih. Sodna ul. 9 III. s sledečim dnevnim redom. 1. Volitve novega odbora. 2. Slučajnosti. Pozivamo članstvo, da se istega polnoštevilno udeleži. Osebnost vabila se ne pošljejo. Odbor.

Koncert dražanskega kvarteta. Koncertni biro Glasbene Matice v Mariboru priredi dne 18. 11. t. l. ob 20.30 uri v dvorani Grajskega kina koncert dražanskega godalnega kvarteta. Vstopnice so v predprodaji pri blagajni Grajskega kina.

Sokol III. Krčevina - Košaki priredi v soboto 14. novembra v gostilni brata Babiča v Krčevini družabni večer. Članstvo in prijatelji iskreno vabljeni!

Dramatski odsek Sokola Maribor II. Pobrežje vprižori v nedeljo 15. nov. t. l. ob 20. (8.) uri Buchbinderjevo opereto v 4 dejanjih »On in njegova sestra«. Torej v nedeljo vsi v dvorano br. Renčiča na Pobrežje!

Martinovanje pri Mariborski koči in Hrvatie. Najavljenih je že 25 Zagrebčanov-Sljemenišev, ki prispejo v Maribor jutri v soboto 14. t. m. z večernim vlakom ob 22.15, nakar se odpeljejo z avtobusom na Pohorje. Mariborski planinci, prijavitelje svojo udeležbo vsaj do jutri opoldne v pisarni SPD, da se pridružimo bratrim planincem. Najavljeni so tudi Celjani z g. Kopinškom.

Ljudska univerza. Danes v petek ob 20. uri predava g. univ. profesor Dr. E. Spektorski iz Ljubljane o vprašanju: Dostojevski in ruska revolucija.

Putnikov avtokar v Craz gre v soboto, 14. t. m. Odhod ob pol 8. uri izpred hotela »Orel«. Povratek ob 23. uri. Vozna cena Din 100.—

Zanimivo predavanje. Znano je, da je eden štirih ciljev svetovnega gibanja Rotarijcev gojenje medsebojnega razumevanja med narodi, dobre volje ter miru, in to potom po vsem svetu razpredene skupnosti v poslovnem življenju in v poklicih delujočih mož, ki jih družijo takozvani ideal službenja. Razmerje med poedinimi, zlasti sosednjimi Rotarijskimi klubi poteka pod to egido, radi česar je često baš rotarijsko gibanje dalo zbljevanju med državami in narodi nove pobude. V zasledovanju tega vzvišenega in narode združevalnega cilja je imel te dni član mariborskega Rotarijskega kluba in znani pisatelj g. notar dr. Ivo Šorli v graškem Rotarijskem klubu pred odličnim občinstvom predavanje o kulturnem razvoju slovenskega naroda od Primoža Trubarja do današnjih dni. Zanimivo in globoko zasnovano predavanje, ki so mu poslušalci sledili z velikim zanimanjem, izhaja sedaj z nadaljevanji v tedenskem glasilu graškega Rotarijskega kluba.

V poročilih o Govediču so nekateri listi dovelj neokusno in nelojalno hiteli zatrdavati, da je bil Bruno Govedič akviziter »Večernika« in »Jutra«. Ugotavljamo: Bruno Govedič se je preživljal, kakor je vedel in znal in se ponujal raznim upravam listov. In povsod je dobil odgovor, da prejme običajno provizijo, kadar koli dostavi oglaš. Ta pot je vsakomur svobodna. Uprava »Večernika« in »Jutra« ni bila z Govedičem vezana po nikakšnem dogovoru. Ali je bilo tako tudi pri drugih upravah, nas seveda ne briga.

Izročeni sodišču. Zaslisevanje morilca Bruna Govediča pri mariborski policiji se je včeraj dopoldne končalo. Sestavljen je bil zapisnik o njegovih izpovedbah ter so Govediča nato močno vkleknjenega peljali v opoldanskih urah skozi mesto v zapore mariborskega okrožnega sodišča. Vse spise ter corpora delicti je policija odstopila tukajšnjemu državnemu tožilstvu in se bo sedaj nadaljnja preiskava vršila pri sodišču, zlasti glede vprašanja, ali ni nemara Govedič izvalil svojo žr-

tev Branka Pušaverja na zvit način v past, da ga umori ter oropa. Tekom preiskave na policiji so včeraj dopoldne Govediča zaslisevali tudi o tem, ali ni v torek zjutraj odšel na kraj strašnega zločina, da bi pogledal, ali je Pušaver zares mrtev. Govedič je namreč v torek zjutraj odšel od doma že okoli pol 6. ure zjutraj ter ni mogel točno navesti, kje je bil. Pri zaslišanju je Govedič dejal, da vso noč ni mogel spati in je zato zgodaj vstal ter se potikal po mariborskih ulicah, odločno pa je zanikal, da bi bil v Kamnici na kraju, kjer je izvršil zločin.

Vagonarski koloniji je pretela velika nevarnost. V vagonarski koloniji v Dajnki ulici stanujoča Leopoldina H. je včeraj zvečer kupila za Alfreda Koljenca, ki tudi stanuje v vagonarski koloniji, pri nekem trgovcu za 1 dinar petroleja. H. je petrolej prinesla Koljencu, ki je takoj prelil petrolej v gorečo svetilko. Nenadoma pa se je petrolej vžgal in Koljenc je posodo, iz katere je dopolnil svetilko, vrgel na tla. Plameni so naenkrat zajeli posteljo in je njegova žena Katarina posodo z gorečim petrolejem pograbila ter vrgla na prosto. Pri tem pa je z gorečo tekočino oblila svojega 5-letnega sina Alfreda in 6-letno hčerko Lizo, ki sta oba zadobila tako hude opekline na rokah in obrazu, da so ju morali poklicani reševalci odpemiti v bolnišnico. Tudi Koljencova žena je zadobila opekline na rokah, ki pa niso težjega značaja. Kakor so pozneje ugotovili, je H. prinesla od trgovca bencin mesto petroleja in se je najbrže dotični trgovec pri prodaji zmotil. Sreča v nesreči je, da ni pričel goreti vas vagon, sicer bi bila ogrožena vsa vagonarska kolonija.

Kako bo z vremenom. Dunajska vremenska napoved za danes pravi: Milo vreme, v dolinah severnih Alp južni vetrovi, v prostih legah osvežujoči južno-zapadni vetrovi.

Nočno lekarniško službo imata danes Savostova lekarna na Kralja Petra trgu, in Vidmarjeva lekarna na Glavnem trgu.

Izložbo je izropal danes ponoči došle še neznan in neizsledeni storilec v veži Velike kavarne. Storilec je izložbo, ki je last Franca Libiša in v kateri so bili razni pečati, kratkoma razbil ter izpraznil. Tat je odnesel pet pečatov in tri pi Libiš škodo okoli 200 dinarjev. Z zaščito se peča sedaj policija.

Radi domače naloge po svetu. Železničar Ivan Mlač, stanujoč v Železniški ul. 21, je prijavil policiji, da je njegov 16letni sin Ivan včeraj zjutraj odšel v šolo in se do danes še ni vrnil domov. Oče je na vaju, da je sina zjutraj skregal, ker ni znal neko domačo nalogo, ter domneva, da je radi tega pobegnil. Pogrešan fant.

Zadnje telefonične vesti

Neizogibna usoda Madrida: kup razvalin

MADRID, 13. novembra. General Franco je kot vrhovni poveljnik španskih nacionalističnih čet izdal povelje h brezobzirnemu obstreljevanju Madrida, ker je sicer zavzetje Madrida brez potrebe zelo otežkočeno. Pri tem se sklicuje na uničevanje historično dragocenih poslopij in stavb od strani komunistov in anarhistov. Topovi nacionalističnih čet sipljejo od včeraj zvečer dalje neprekinjeno granate na Madrid. Okoli polnoči je bilo mesto v plamenih, ki so zajeli vse mesto. Vsa znamenja kažejo, da postane Madrid še samo kup razvalin, sredi katerih se bodo odigravale srdite in krvave borbe. Rdeči mlitniki so že včeraj razdeljevali prebivalstvu bencin in petrolej z navodilom, da zane-tijo hiše v trenutku vdora nacionalističnih čet v notranjost Madrida.

Sodba radi Kerestince — vsi izpuščeni

ZAGREB, 13. novembra. Danes ob 9. dopoldne je bila razglašena sodba pred zagrebškim okrožnim sodiščem v zadevi znanega napada v Kerestincu. V svrhu vzdrževanja reda in miru je zagrebška policija storila vse potrebne ukrepe. Sodbo je razglasil senatni predsednik dr. Katič. Od 29 obtožencev so bili spoznani kot krivi Maks Miholič, ki je bil obsojen na 6 mesecev strogega zapora, Jurij Horvat na 6 mesecev strogega zapora, Štefan Navljahč na 3 mesece strogega zapora, Friderik Tomaško na 3 mesece in Maks Klemenčič na 2 meseca strogega zapora. Vsem obtožencem se je vračunal preiskovalni zapor, tako da so bili izpuščeni na prosto, 24 ostalih obtožencev je bilo radi pomanjkanja dokazov oproščenih. Državni pravdnik je prijavil revizijo radi prenizke odmere kazni, branitelji pa pritožbo radi previsoke odmere kazni.

Za 21 konjskih repov — 6 mesecev zapora. Med malim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča (predsednik s. o. s. dr. Tombak) se je moral danes dopoldne zagovarjati 47-letni brezposelni delavec Vinko Špurer iz Košakov pri Mariboru, obtožen, da se je letos v juliju, avgustu in septembru ponoči vtihotapil v konjske hleve pri 14 posestnikih v okolici Maribora ter 21 konjem porezal repe. Dne 16. septembra pa so ga zasačili v hlevu Elizabete Žagarjeve v Laznici ter so ga orožniki zaprli. Pri današnji razpravi je priznal očitano mu dejanje ter se je izgovarjal, da je živel v veliki bedi. Konjske repe je prodajal po 30 Din za kg. Obsojen je bil na 6 mesecev strogega zapora, razen tega pa bo moral še odsedeti 5 mesečno pogojno kazni.

Narodno gledališče

Petek, 13. novembra: Zaprti (Gostovanje v Ptuj).

Sobota, 14. novembra ob 20. uri: »Učročena trmoglavka«. Red C.

Nedelja, 15. novembra ob 15. uri: »Gigantski primas«. — Ob 20. uri: »Prva legija«. Gostuje v prostavo svoje 25-letnice ljubljanski režiser Milan Strbinšek.

PTUJSKO GLEDALIŠČE:

Petek, 13. novembra ob 20. uri: »Poljšanje v dolni šentflorjanski«. Gostuje »Narodno gledališče« iz Maribora.

Kino Union. Danes »Osamljeno srce« (Ave Marija). Poje slavni tenor Benjamino Gigli.

je precej visoke, močne postave, črni las ter oblečen v rujavi črtasti suknjič in temne sive dolge hlače. Kdor bi o njem kaj vedel, naj to prijavi predstojništvu mestne policije v Mariboru.

Poliomyelitis anterior acuta. V sosednji Avstriji in najbrž tudi v Ogrski se je pojavila nalezljiva bolezen poliomyelitis anterior acuta, to je nalezljivo vnetje hrbtenjače. Bolezen nastopi s precejšnjo vročino, z bolečinami v hrbtu, hrbtenici, kakor tudi v mišicah. Včasih se pridružijo tudi znaki od želodca in čreves, to je bruhanje in driska. Pojavijo se krepki škripanje z zobmi in močno potenje. Ti znaki trajajo približno 48 ur. Nato nastopi otrpnenje mišic v različnih udih. Bolnik ne more gibati okončin ter glave. Mišice so ohlapne ter postanejo slabe. Bolezen je nalezljiva, se prenaša od enega bolnika na drugega. Bolezen napada po večini otroke od 1.—3. leta. Tudi pri starejših otrocih se včasih pojavi, toda redko. Bolezen zapuša večkrat posledice v obliki otrpnenih udov za celo življenje. Veliko slučajev pa podleže že po prvem, to je v vročinskem stadiju bolezn, ter umre. Obstoja nevarnost, da se bolezen prenese čez mejo tudi v Jugoslavijo. V Prekmurju sta bila do sedaj ugotovljena dva slučaja otroškega otrpnenja hrbtenjače. Čeravno se je vse potrebno ukrenilo, da se bolezen ne prenese čez mejo, vendar obstoja nevarnost, da se to zgodi. Radi tega se prebivalstvo na to bolezen opozarja. V slučaju pojava bolezn ali suma se naj to javi takoj pristojni sanitetni oblasti. — Zdravstveni inspektor.

Spomnite se CMD!

Domači razgledi

Z novim Putnikovim avtokarjem po svetu

Tujkoprometna zveza »Putnik« v Mariboru si je nabavila, kakor smo že poročali, za prihodnjo sezono moderen avtokar s 30 sedeži, katerega notranost bo najudobnejše urejena. Avtokar bo najnovejše konstrukcije, deloma s stekleno in deloma s premično streho. V zadnjem notranjem delu avtokara bo urejen poseben prostor za obešanje plaščev itd., torej majhna garderoba. Prostora bo dovolj tudi za večjo prtljago. Avtokar je konstruiran za brzine do 90 km ter bo premagoval vzpone do 28° in bo na ta način usposobljen tudi za najtežja in najdaljša turistična potovanja po vsem evropskem kontinentu.

To novo udobno prevozno sredstvo »Putnika« bo služilo ne-le za najudobnejša krožna potovanja širom naše lepe domovine, marveč bo služilo tudi za kompenzacijska potovanja v razne evropske države. »Putnik« je že izdelal programe za taka pavšalna potovanja v Južno Srbijo, Bosno, Črno goro in na naš sončni Jadran ter bo na ta način propagiral nad-

vse potrebni razvoj notranjega turizma. V svojem programu recipročnih potovanj v inozemstvo bo »Putnik« ponovil svoje že priljubljene izlete na Veliki Klek, v Solnograško in na Dolomite, priredil bo še potovanja v Italijo, v Rim, Napolj in Sicilijo, dalje potovanje čez italijansko in francosko rivijero ter preko Švice na svetovno razstavo v Pariz in končno izlete v vsa večja mesta Nemčije, v Prago, Bratislavo, Budimpešto itd.

Skratka program je tako bogat, da bo slehernemu omogočil, da si za svoj odid izbere potovanje, katerega program bo najbolj odgovaljal njegovim željam, da razširi svoje splošno kulturno obzorje. Pri tem bo vsakomur zagotovljeno udobno potovanje, racionalno in strokovno sestavljen program po najzanimivejših rutah in kar je glavno: zmerne cene. V »Putnikovih« cenah za posamezna potovanja bodo vračunani vsi izdatki za vožnjo, celotno oskrbo v dobrih hotelih, ogledovanje znamenitosti pod strokovnim vodstvom in razne druge usluge, s kate-

rimim potnik navadno ne računa, ki pa pogosto povzročajo dvojno prekoračenje vsote prvotno proračunanih izdatkov za potovanja. Ta način pavšalnih potovanj se je v zadnjem času po vsem svetu vse bolj udomačil in bo v bodočnosti gotovo predstavljal skoro izključni način daljših potovanj v neznane kraje. Potnik plača potovalnemu biroju določeno pavšalno ceno in dobi v roke že sestavljeni program potovanja; rešen je na ta način vseh skrbi za sestavljanje primerne programa, iskanje voznih redov in zvez, primernih cen in čistih hotelov, rezerviranja sob, prihranjen si stroške za razne Baedekerje in skrb, kako se bo znašel v tujih deželah, katere jezika ne pozna. Vse to vestno in strokovno uredi prireditelj potovanja — Putnik! In to še prav posebno pavšalno potovanje z udobnim avtokarom, ki predstavlja vrhunec sodobne tehnike, kar bo brezdvomno veljalo za novi »Putnikov« avtokar.

lidskega doma, polovična vožnja za invalide od 12. do 18. novembra na podlagi železniške legitimacije po Din 2. — Avstrija, do 30. novembra še 80% popusta pri povratku po 7dnevem bivanju (vštevši dan prihoda in odhoda). — Nemčija, 60% popust pri vožnjah tja in nazaj po 7dnevem bivanju. — Vse nadaljnje informacije, prospekti, preskrba viz, preskrba kliring-mark, nabava valut po najnižjih dnevnihi cenah itd. pri Putniku Maribor, Aleksandrova cesta 35, tel. 21-22, tel. 21-29.

»Wintersaisonkarte«, veliki popusti in prost vizum za potovanje na Dunaj. Vprašati pri »Putniku« Maribor in Celje.

Iz življenja in sveta

V PARIZU 130 ZAVETIŠČ ZA PLINSKE NAPADE.

Mesto Pariz naglo gradi 130 podzemeljskih zavetišč, ki bodo služila prebivalstvu v primeru plinskih napadov. Nahajajo se v bližini največjih postaj podzemeljske železnice. Ta teden je bilo gotovo prvo izmed njih in sicer na Place de Fete. Leži 25 metrov pod cesto, lahko sprejme do 8 tisoč ljudi in ima neprodna železna vrata. Slednja se zaprejo pet minut po trobljenju, ki oznanja napad. Notri nameščena prezračevalna naprava razprši strupene pline tudi v primeru, da bi odpovedala vrata in zaneslijo vo obvaruje življenje v zavetišču skritih Parižanov. Do konca tega leta bodo gotova tudi vsa druga zavetišča.

Mali nesporazum.

»Moj sin je po operaciji slepiča shujšal kar za 12 kg.«

»Sto kosmatih hudičev, do sedaj res nisem vedel, da je slepič tako težak.«

Spasna gibanje

Poverjeništvu SOLNP-a v Mariboru (službeno). Tekme v nedeljo 15. XI. t. l. sodijo: Maribor - Rapid jun., ss. Bergant, Železničar - Slavija, Varaždin, jun., ss. Konič, Železničar I. - Slavija Varaždin I. ss. Kopic, Slavija P. - Neznani klub ss. Kaspar, ako se tekma vrši v Mariboru, a ss. Petrovič, ako se tekma vrši v Dolnji Lendavi, za kar so merodajne službene objave v »Jutru«. V slučaju, da je zadržan, si mora ss. Petrovič sam v Čakovcu poiskati namestnika. Tajnik.

Ptujске novice

V okolici Ptuja zopet dva požara. Dne 11. t. m. okrog 3. ure jutraj, ko je bilo prebivalstvo v globokem spanju, je izbruhnil požar v Spodnjih Jablanah pri posestniku in gostilničarju Jakobu Beraniču. Požar je upepelil gospodarsko poslopje do tal z vsemi poljskimi pridelki vred. Škoda znaša okrog 10.000 dinarjev. — Drugi požar je bil v Apačah, občina Sv. Lovrenc na Drav. polju pri posestniku Katarini Vuk, kateri je zgorel škeden in zraven stoječa stikalnica. Škoda je precenjena na Din 15.000.

Račija... Ptujška policija je napravila v četrtek 12. t. m. svojo običajno račijo za potepuhi. Aretirala je dve mladi ženski in štiri moške. Na stražnici so jim izprašali vest in pobrskali po spisih. Pri tem so ugotovili, da zasleduje enega od aretirancev in sicer 20 letnega brezposelnega kleparskega pomočnika Franca R. orožniška postaja Sv. Jurij ob Ščavnici, ker je izvršil v noči na 27. oktobra t. l. tatvino 8 let stare krave na škodo posestnice Terezije Rauter v Okoslavcih. Na podlagi te tiralice je policija izročila Franca R. sreskemu sodišču v Ptuj. Vse ostale pa je odpravila odgonskim potom v domovinske občine.

Ptujski sport. Za kolesarsko dirko, ki se bo vršila v Ptuj v nedeljo 15. t. m., vlada veliko zanimanje. Do sedaj se je prijavilo že 24 dirkačev iz raznih krajev Dravske banovine. Dirka se bo na progi Ptuj - Sv. Vid - Leskovec - Sv. Barbara v Halozah - Borl - Ptuj. Štart ob 15. uri pred hotelom »Slon« v Ptuj.

Novice z Mueskega polja

Dvig cen. V zadnjem času smo opazili močen porast cen živilom, kakor jajcem, masti in mesu, dočim dobiva producent za omenjeno blago ravno toliko kakor pred povišanjem cen. Vobče pa se javnost sprašuje, ali se pri nas nadzirajo cene v dovoljni meri, kakor se to vrši po drugih srezih. — Občina Verželj ima razpisane volitve za 6. decembra. — Leopoldov sejem se ne bo vršil na Leopoldovo, ker je ta dan nedelja, pač pa 16. novembra.

Taščo je hotel zastropiti. Posestnik Sever v Verželu, ki je poročen pri Svatini v Verželu, je hotel zastropiti svojo taščo s tem, da ji je dal arzenika v kavo. Taščica je popila še dve tretjini kave iz polliterskega lonca, nakar je opazila na dnu arzenik, ki ga je pokazala svojemu možu. Mož je kavo z arzenikom nesel na občino, ki je potem poklicala orožnike, ki so nato ugotovili dejansko stanje. Sever pa se je medtem že javil na sodišču v Ljutomeru.

Elektrifikacija. V sredo si je komisija, sestojeca iz zastopnika direkcije drž. železnic, zastopnika banske uprave, zastopnika direkcije pošte in telegrafa, zastopnikov občine Cezanjcevi in Križevci ter zastopniki falske elektrarne ogledala projekcijo za električni vod iz Cezanjcev v Lukavce, Borece in Križevce. Poleg že sezidanega transformatorja v Cezanjcevih se bosta še postavila dva, in sicer prvi v Lukavcih, drugi pa v Borecih.

Putnikove novice

Vozne olajšave. Beograd, 16. novembra, frizerski kongres, polovična vožnja za delegate v času od 14. do 20. nov. na podlagi železniške legitimacije. Cena Din 2. — Ljubljana, 12. do 17. novembra, skupščina skavtov, polovična vožnja od 10. do 20. novembra na podlagi železniške legitimacije po Din 2. — Niš, 15. novembra, blagoslovitev inva-

Razno

DANES GENERALNI NAPAD na sveže prispelne morske ribe in to: brancini, cevoli, kalamari, ocađe, barbon in girice, vse to pa samo v gostilni »Dalmacija«, Meljska 18. 5672

KONJSKA PLAHTA je bila najdena. Dob. se v Barvarski 5. 5673

BRZOJAV! Danes pojedina svežih morskih rib: grongo, asla, cevoli, brancini, deltalji, barboni, inoli, sardjele, male ribice. Gostilna Vicel, Rotovski trg 8. 5677

Velika izbira raznovrstnih morskih rib in SKAMPOV v Grajski kleti. 5678

Vablilo na MARTINOVANJE ki bo v soboto, dne 14. novembra v gostilni »Möscha«, Stolna ulica. Pečenje vsakovrstne perutnine. Toči se dobra kapljica. Solidne cene! Za oblien obisk vabi gostilna »Möscha«. 5671

Stanovanje

DVA GOSPODA

sprejem na stanovanje. Sme tanova 46-II, vrata 11. 5663 Eno- ali dvosobno

STANOVANJE

išče mirna in solidna tričlanska družina v sredini mesta. Ponudbe na upravo pod »Stalna in točna«. 5664

Naročniki kupujte jih ter oglašujte! pri naših inseren-

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem javljamo tužno vest, da je naš ljubi oče, stari oče in stric, gospod

Ludvik Strainšak

prog. čuvaj drž. žel. v pok.

danes ob 1. uri jutraj po kratki in mučni bolezni, spreviden s tolažili sv. vere v 80. letu mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v nedeljo, dne 15. novembra ob 15. uri iz mrtvašnice na mestno pokopališče na Pobrežju.

Maribor, München, Sarajevo, dne 13. novembra 1936.

Mici, Karlo, Ana, Ivan in Franc, otroci ter ostali sorodniki.

S cesarskega prestola v blaznico

56

Toliko dogodkov, toliko nepričakovanih udarcev je vsa moja upanja spodkopalo. Smrt pomeni danes za mene srečo in osvobojenje. Padel bom slavno kakor vojak na bojišču, kakor vladar, ki je bil poražen, ki pa ni izgubil svoje časti. Če je tvoje trpljenje preveliko in če te Bog kmalu pozove k sebi in meni, potem bom blagoslavljal Gospodovo roko, ki naju je tako težko tiščala. Zbogom, Šarlota, zbogom. Tvoj Maksimilijan.

Maksimilijan je takoj potem, ko so mu sporočili odločitev vojnega sodišča, izdal sledeče poslednje odredbe:

»Naj me ne streljajo v glavo...«

»Moje poslednje želje se odnašajo še samo na moje telo, ki bo kmalu rešeno

vseh bolečin, pa tudi na moje pristaše, ki me bodo preživeli.«

»Zdravnik dr. Dasch naj da moje telo prepeljati v Vera Cruz. Moja želja je, da se to izvrši brez posebnih svečanosti ter sijaja in da se na brodu, ki bo moje truplo prepeljal v Evropo, ne vršijo nikakšni obredi ali ceremonije. Smrt pričakujem mirno, zato tudi želim, da je okoli moje rakve popoln mir. Če se pokaže, da niso resnične vesti o smrti moje žene, potem naj se moje truplo najprej pokoplje nekje začasno, dokler ne bo tudi cesarica z menoj združena v smrti.«

V tem vstopi v Maksimilijanovo celico inspekcijski oficir. Maksimilijan mu govori:

»Prosim vas, da se za mojo smrt in justifikacijo izberejo samo najboljši strelci. Naj ne merijo v mojo glavo, zato pa naj dobro in sigurno zadenejo moje srce. Ne bi bilo namreč primerno in spodobno za cesarja, da se v smrtnih krčih valja po zemlji.«

Sonce tone k zapadu. Približuje se zadnja noč njegovega življenja. Maksimilijan ne bo nikdar več gledal sončnega zafona.

Dve smrti cesarja Maksimilijana.

Pravijo, da je najhujša kazen za onega, ki čaka smrt, odgoditev že izrečene smrtne kazni, glede katere ni nikakšnega upanja za pomilostitev. Takšen nesrečnik umira pravzaprav dvakrat, kajti to čakanje na smrt ter izvršitev smrtne kazni je strašnejše kakor pa umiranje samo.

Maksimilijan se je, kakor pravijo vsi, ki so z njim preživeli poslednje dni v njegovi bližini in kakor pravi tudi njegov

telesni zdravnik dr. Dasch v svojih zanimivih memoariih, relativno mirno pripravljaj na smrt.

Ostanke svojega premičninskega imetja je razdelil med svoje zveste.

Izvršitev smrtne kazni je bila določena za 16. junij 1867.

Ob 11. dopoldne se pojavi v Maksimilijanovi celici neki general v spremstvu nekega polkovnika in oddelka vojakov ter pomovno prečita obsojencem obsodbo. Izvršitev kazni je določena za 3. uro popoldne.

Svoje poslednje ure prebije Maksimilijan v razgovoru s spovednikom in s svojimi branitelji ter prijatelji. Vsi obsojeni in smrt pričakujoči so se izpovedali ter pristopili k obhajilu.

Cesar Maksimilijan ne kaže nikakšne nemirnosti. Na pogled je popolnoma miren. Samo češče kakor običajno si gladi svojo brado. To je edini, skromni znak skrajne živčne napetosti.